

Sygn. akt IV Ca 145/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Paulina Wawrzyńkiewicz (spr.)

Sędziowie SO Małgorzata Balcerak-Tkacz

SO Elżbieta Gajewska

Protokolant protokółant sądowy-stażysta Magdalena Wierzchowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 listopada 2016 r. w Warszawie

sprawy z powództwa (...) Sp z o.o. w W.

przeciwko M. D. i K. D.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 31 marca 2015 r., sygn. akt I C 1162/14

1. oddała apelację;

2. zasądza solidarnie od M. D. i K. D. na rzecz (...) Sp z o.o. w W. kwotę 1200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Małgorzata Balcerak – Tkacz Paulina Wawrzyńkiewicz Elżbieta Gajewska

Sygn. akt IV Ca 145/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie wyrokiem z dnia 31 marca 2015r., sygn. akt I C 1162/14 utrzymał w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie w dniu 5 czerwca 2013r., pod sygnaturą I Nc 6306/13.

W apelacji pozwani zaskarżyli wyrok w całości, wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji ewentualnie uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych solidarnie kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwani sformułowali zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego tj.:

a) art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 709¹³ k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, gdyż nie było ważnej zgody M. D. na późniejsze odwołanie oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy leasingu z dnia 4 lutego 2008r., a zgody takiej nie stanowiło porozumienie z 15 lutego 2008r., które mogło być jedynie uznane za odnowienie długu wymagalnego, a nie za kontynuację rozwiązanej już umowy nr (...), a zapis taki jest nieważny;

b) art. 358 § 1 k.c. a contrario w związku z art. 354 § 1 k.c. i pominięcie, że walutą umowy leasingu i walutą weksla powinien być frank szwajcarski i wierzyciel nie miał wyboru waluty weksla, lecz jedynie dłużnik, który nie był ograniczony zapisem umownym w tej mierze, a bez wyboru taką walutą był nadal frank szwajcarski i nawet nie ustalono wysokości ani daty kursu, a tym bardziej wysokości roszczenia we frankach szwajcarskich, gdyż strony dokonały takiego wyboru w umowie;

c) art. 118 k.c. w zw. z art. 554 § 1 k.c. w zw. z art. 709¹⁷ w zw. z art. 586 k.c. i pominięcie faktu, że weksel w dniu 1 lutego 2011r. wypełniono po upływie dwuletniego terminu przedawnienia dla stosunku podstawowego dotyczącego stosunku prawnego tj. umowy leasingu między podmiotami gospodarczymi, a takimi były powódka i pozwana, ale wystarczy że takim podmiotem jest strona dochodząca roszczenia uzasadniającego stosowanie przepisów o sprzedaży ratalnej;

d) art. 709¹ k.c. w zw. z art. 709¹⁵ k.c. w zw. z art. 709¹⁷ k.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, że zasadnie naliczono kwotę szacunkowej wartości przedmiotu leasingu jak i samo prawo do zwrotu jego równowartości i to bez względu na czas trwania umowy, skoro przedmiot leasingu zwrócono.

W ocenie skarżącego naruszone zostały również przepisy prawa procesowego poprzez:

a) całkowite pominięcie w treści uzasadnienia wyroku polegającego na stanowisku Sądu co do zarzutu naruszenia przez powoda art. 709¹³ (po sprostowaniu omyłki pisarskiej tj. wpisanego art. 709¹¹ k.c.) polegającego na zaniechaniu przez powoda udzielenia dodatkowego terminu pozwanej do spłaty zaległej należności na rzecz powódki jako warunku wypowiedzenia umowy leasingu;

b) brak wyjaśnienia w treści uzasadnienia wyroku przyczyn, dla których Sąd pominął datę 4 lutego 2008r. tj. wypowiedzenia umowy jako datę jej zakończenia oraz dlaczego uznał, że umowa leasingu wygasła 31 grudnia 2008r., chociaż nie była wykonywana od początku 2008r. i wypowiedziana;

c) brak wyjaśnienia w uzasadnieniu sprzeczności w ustaleniach Sądu co do skutków porozumienia między pozwaną M. D., a powódką w przedmiocie kontynuacji umowy leasingu po jej wypowiedzeniu, skoro umowa nie była już wykonywana, a pozwana postawiła przedmiot umowy do dyspozycji powódki;

d) brak wyjaśnienia w uzasadnieniu jaki był skutek dla wymagalności roszczeń powódki cofnięcia przez nią oświadczenia o wypowiedzenia oraz czy było ono skuteczne i ważne;

e) brak wyjaśnienia w uzasadnieniu, dlaczego wbrew treści umowy leasingu z 14 listopada 2015r. Sąd uznał za prawidłowo wbrew zarzutom pozwanych jako podstawę wypełnienia weksla, a więc istnienie stosunku podstawowego tzw. szacunkowa wartość przedmiotu leasingu choć w dniu 1 lutego 2011r. znana była wartość odebranego, sprzedanego sprzętu;

f) obrazę art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez dowolne przyjęcie w zawiadomieniu o uzupełnieniu weksla z szacunkowej wartości przedmiotu leasingu na 26425,73 zł, choć znana była wartość zbycia i wartość rynkowa kopiarek oraz kwoty 2872,15 zł jako rzekomej sumy kosztów windykacji i rzekomych odsetek bez podania w jakiej dacie została ona ustalona oraz bez faktury za windykację, a mimo zarzutów pozwanych w tym zakresie;

g) obrazę art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i dowolne przyjęcie przez Sąd, że oświadczenie powódki i porozumienie powódki z pozwaną z 15 grudnia 2008r. wiąże pozwanego choć nie wyjaśniono, czy był o tym zawiadomiony, czemu pozwany konsekwentnie zaprzeczał, gdyż był zawiadomiony dopiero o wypełnieniu weksla;

h) sprzeczność ustaleń Sądu z zebrany materiał dowodowy poprzez przyjęcie prawidłowości złożenia poręczenia przez pozwanego na odwrocie weksla bez wskazania, że za wystawcę tego weksla i mimo zaprzeczenia pozwanego oraz braku dowodów, a także pominięcie iż powódka nie złożyła dowodu na okoliczność prawidłowego doręczenia pozwanej przy zawieraniu umowy lub do czasu jej podpisania przez przedstawicieli leasingodawcy załącznika w postanowienia ogólnych warunków leasingu, co miało wpływ na wykonanie umowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanych nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia stanu faktycznego niniejszej sprawy dokonane przez Sąd Rejonowy oraz ich ocenę prawną. Wbrew zarzutom apelacji Sąd I instancji dokonał prawidłowej i rzetelnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie. Wyprowadzone na jego podstawie wnioski są zgodne z zasadą prawidłowej oceny dowodów oraz doświadczeniem życiowym. Z treści art. 233 kpc wynika, iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przepis powyższy stanowi wyraz zasady swobodnej oceny dowodów. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i spójne, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawało się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w wypadku gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok SN z 27.09.2002, II CKN 817/00). W ocenie Sądu Okręgowego, w apelacji nie wskazano żadnych konkretnych uchybień, których dopuścił się rzekomo Sąd Rejonowy rozpoznając niniejszą sprawę. Apelacja pozwanych zawiera jedynie polemikę z trafnym rozstrzygnięciem Sądu I instancji, zmierzającą w istocie do wykazania odmiennego stanowiska korzystnego dla skarżących.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzut naruszenia art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 709¹³ k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. nie zasługuje na uwzględnienie. Brak podstaw do uznania, iż porozumienie z dnia 15 lutego 2008r. zawarte pomiędzy powodem, a pozwaną M. D. stanowiło odnowienie długu wymagalnego. Z treści tego porozumienia wynika, iż korzystający (czyli pozwana) pokrył zaległości rat leasingowych oraz zwrócił się do finansującego z wnioskiem o kontynuowanie umowy leasingu, która została rozwiązana przez finansującego (pkt C). W § 1 zawarto oświadczenie pozwanej, z którego wynika, iż pozwana wyraża zgodę na cofnięcie przez finansującego oświadczenia z dnia 4 lutego 2008r. o rozwiązaniu umowy leasingu. Natomiast w § 3 strony postanowiły kontynuować umowę leasingu i przestrzegać jej postanowień. Zdaniem Sądu Okręgowego, kwestionowanie przez skarżących porozumienia z dnia 4 lutego 2008r., nie może odnieść zamierzonego skutku, bowiem strony umowy zaakceptowały jego treść, a tym samym uznały wypowiedzenie za prawidłowe i skuteczne do dnia zawarcia porozumienia. Z treści porozumienia wynika jednoznacznie, iż pozwana zaakceptowała postanowienia zawarte w porozumieniu i wyraziła zgodę na kontynuowanie umowy leasingu. Pozwana M. D. podpisała się pod porozumieniem, a więc należy przyjąć, iż zaakceptowała jego treść. Po podpisaniu porozumienia umowa była kontynuowana i zakończyła się zgodnie z harmonogramem tj. w dniu 31 grudnia 2008r.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, iż roszczenie powoda ze stosunku podstawowego nie było przedawnione w dacie uzupełnienia weksla. Zgodnie z art. 103 i 104 ust. 1 oraz w zw. z art. 70 ustawy Prawo wekslowe roszczenie wekslowe przeciwko wystawcy weksla własnego przedawniają się z upływem 3 lat od dnia płatności. Wskazać należy, iż roszczenie z weksla i roszczenie ze stosunku podstawowego – w niniejszej sprawie umowy leasingu, są dwoma odrębnymi roszczeniami opartymi na różnych podstawach faktycznych i prawnych. W niniejszej sprawie powód oparł żądanie na wekslu i nie odwoływał się do okoliczności dotyczących stosunku podstawowego. Odwołanie się, tak jak w niniejszej sprawie, przez pozwanych do stosunku podstawowego wobec dochodzonego od nich roszczenia wekslowego, prowadzi do uwzględnienia również tego stosunku w ramach oceny zasadności roszczenia wekslowego, natomiast nie prowadzi do zmiany ani podstawy faktycznej ani prawnej żądania

powoda. Powyższe potwierdził Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 11 marca 2011 r., II CSK 311/10 (OSNC -ZD z 2011r., nr 3, poz. 66, Biul. SN z 2011 r., nr 7, poz. 12, M. Prawn. Z 2012 r., s.375 - 378), z dnia 7 maja 2009 r., IV CSK 549/08 i z dnia 3 czerwca 2015 r. V CSK 550/14 (nie publ.). Umowa leasingu zawarta pomiędzy M. D. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...), a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zakończyła się w dniu 31 grudnia 2008r. Słusznie przyjął zatem Sąd Rejonowy, iż roszczenie powoda ze stosunku podstawowego nie było przedawnione w dacie uzupełnienia weksla. Natomiast weksel został uzupełniony w dniu 1 lutego 2011r. tj. przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia roszczeń wynikających z weksla. Powtórzyć należy za Sądem Rejonowym, iż czym innym jest przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego, a czym innym przedawnienie roszczeń wynikających z weksla. Obie instytucje różnią się istotnie między innymi, co do początku biegu przedawnienia. Termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, zgodnie z art. 120 k.c. rozpoczyna bieg od dnia, w którym świadczenie ze stosunku podstawowego stało się wymagalne, zaś początek terminu przedawnienia roszczenia z weksla własnego wobec wystawcy liczy się od dnia płatności weksla. Tę samą zasadę stosuje się do weksli in blanco. Stąd bieg przedawnienia dochodzonego w niniejszym postępowaniu roszczenia wekslowego rozpoczął się w ocenie Sadu Okręgowego w dniu 1 lutego 2011 r. i upłynąłby z końcem dnia 1 lutego 2014 r., do czego jednak nie doszło, bowiem bieg ten uległ przerwaniu przez wytoczenie powództwa w dniu 29 maja 2013 r. (art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 71 ustawy Prawo wekslowe). W ocenie Sądu Okręgowego dla przedawnienia decydujące jest uzupełnienie weksla in blanco przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podstawowego, a nie wniesienie pozwu przed upływem tego terminu.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut nieważności weksla z uwagi na oznaczenie przez powoda jako waluty weksla polskich złotych, a nie franka szwajcarskiego. Zgodnie z pkt. 3 umowy leasingu strony jako walutę umowy obrały frank szwajcarski. Płatności były dokonywane przez pozwanych w złotychkach zgodnie z zaakceptowanymi i podpisanymi przez pozwaną warunkami umowy oraz ogólnymi warunkami umowy leasingu (OWUL). Zgodnie z pkt. 5.10.3 OWUL w przypadku, w którym waluta umowy będzie inna niż PLN do wszystkich przeliczeń dokonywanych na podstawie umowy leasingu stosowany będzie dla rat leasingowych i szacunkowej wartości przedmiotu leasingu kurs sprzedaży waluty umowy przez NBP z daty fakturowania (k.97). Natomiast w pkt. 5.10.5 OWUL wskazano, iż w przypadku w którym waluta umowy będzie inna niż PLN do wszystkich przeliczeń dokonywanych na podstawie umowy leasingu stosowany będzie dla kwot, o których mowa w paragrafie 12.3.2 i 12.3.3 OWUL – kurs sprzedaży Waluty Umowy Narodowego Banku Polskiego z dnia wypowiedzenia umowy leasingu przez (...) Sp. z o.o. W niniejszej sprawie powód dokonał obliczeń w oparciu o kurs sprzedaży NBP z dnia zakończenia umowy tj. 31 grudnia 2008r. W świetle powyższych rozważań należało uznać, iż powód miał prawo wpisać jako walutę weksla walutę polską, a nie franka szwajcarskiego.

Reasumując, należy uznać, że zaskarżone rozstrzygnięcie jest prawidłowe, w pełni uzasadnione zarówno faktycznie jak i prawnie, a apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw prawnych podlega oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku. O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Małgorzata Balcerak – Tkacz Paulina Wawrzynkiewicz Elżbieta Gajewska